

I

(Резолюции, препоръки и становища)

ПРЕПОРЪКИ

СЪВЕТ

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 10 март 2014 година

относно рамка за качество на стажовете

(2014/С 88/01)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 292 във връзка с членове 153 и 166 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Младите хора бяха засегнати особено тежко от кризата. През последните години безработицата сред тях достигна исторически високи стойности в няколко държави-членки, без признаци за спад в краткосрочен план. Повишаването на пригодността за заетост и производителността на младите хора е от ключово значение за навлизането им на пазара на труда.
- (2) Плавният преход от образование към заетост е от решаващо значение за подобряване на шансовете на младите хора на пазара на труда. Подобряването на образованието на младите хора и улесняването на техния преход към трудова заетост са необходими за постигането на водещата цел на стратегия „Европа 2020“ за равнище на заетост от 75 % сред мъжете и жените на възраст 20—64 години до 2020 г. В насока 8 за политиките за заетост на държавите-членки се призовава държавите-членки да задействат схеми, които да подпомогнат младите хора, в частност тези, които не работят, не учат и не се обучават, да намерят първата си работа, да придобият професионален опит или да получат допълнително образование или обучение, включително професионални стажове, и да вземат бързи мерки, когато млади хора остават безработни ⁽¹⁾.
- (3) През последните две десетилетия стажовете се превърнаха във важен подстъп към пазара на труда.

- (4) Ако стажовете (и по-специално поредиците от стажове) заменят редовните работни места (по-специално позициите в началото на кариерата, които обикновено се предлагат на стажантите), това води до социално-икономически разходи. Нещо повече — нискокачествените стажове, особено тези с твърде ограничено учебно съдържание, не водят до съществено нарастване на производителността, нито изпращат положителни сигнали. Социални разходи могат да възникнат и във връзка със стажовете без възнаграждение, които може да ограничат възможностите за професионално развитие на хората в неравностойно положение.
- (5) Налице са доказателства за връзката между качеството на стажовете и резултатите по отношение на заетостта. Степента, в която стажовете улесняват прехода към заетост, зависи от тяхното качество от гледна точка на учебното съдържание и условията на труд. Качествените стажове водят до непосредствено повишаване на производителността, подобряват съответствието между търсенето и предлагането на пазара на труда и насърчават мобилността, по-специално като намаляват разходите за търсене и постигане на съответствие между търсенето и предлагането както за предприятия, така и за стажантите.
- (6) В препоръката на Съвета за създаване на гаранция за младежта ⁽²⁾ държавите-членки се приканват да направят необходимото всички млади хора на възраст под 25 години да получават добро предложение за работа, продължаване на образованието, чиракуване или стаж в рамките на четири месеца, след като останат без работа или напуснат системата на формалното образование.
- (7) Различни изследвания и проучвания установиха, че проблемите, свързани с качеството, засягат голяма част от стажовете, особено тези, при които пряката отговорност за учебното съдържание и условията на труд по време на стажа не се носи от институция за образование или обучение.

⁽¹⁾ Решение 2010/707/ЕС на Съвета от 21 октомври 2010 г. относно насоки за политиките за заетост на държавите-членки (ОВ L 308, 24.11.2010 г., стр. 46).

⁽²⁾ ОВ С 120, 26.4.2013 г., стр. 1

- (8) Данните сочат, че на голяма част от стажантите просто се възлагат задачи, свързани с неквалифициран труд. Един качествен стаж трябва да предлага солидно и смислено учебно съдържание. Това означава, наред с останалото, да се набележат конкретните умения, които да бъдат придобити, да се осигури надзор и наставничество на стажанта, както и да се наблюдава неговият напредък.
- (9) Установени бяха и проблеми, свързани с условията на труд, например дълго работно време, липса на социално осигуряване, наличие на рискове, свързани със здравето и безопасността, или професионални рискове, ниско или никакво възнаграждение и/или обезщетение, липса на яснота относно приложимите правни режими, както и прекалено голяма продължителност на стажа.
- (10) Понастоящем стажовете не са нормативно уредени в някои държави-членки и сектори, а когато има установена нормативна уредба, тя е много различна и се предоставят различни елементи на качеството или практики за прилагане. При отсъствието на нормативна уредба или инструмент или поради липсата на прозрачност по отношение на условията на труд и учебното съдържание на стажовете много от предлагашите стажове структури имат възможност да използват стажантите като евтина или дори безплатна работна ръка.
- (11) Създаването на рамка за качество на стажовете ще спомогне за подобряване на условията на труд и учебното съдържание на стажовете. Основният елемент на рамката за качество на стажовете е писменит договор за стаж, в който се посочват образователните цели, подходящите условия на труд, правата и задълженията и разумна продължителност на стажа.
- (12) Липсата на информация е една от причините за съществуването на нискокачествени стажове и тя е много по-широко разпространен проблем при стажовете, отколкото при редовните работни места. По-високите изисквания за прозрачност на известията и обявите за свободни стажантски места ще спомогнат за подобряване на условията на труд и за стимулиране на трансграничната мобилност.
- (13) Социалните партньори играят ключова роля в разработването, прилагането и мониторинга на политиките и програмите за обучение. Сътрудничеството между социалните партньори, структурите, предоставящи услуги за професионално ориентиране през целия живот, и съответните органи би могло да е насочено към осигуряване на целенасочена информация на стажантите относно съществуващите възможности за професионално развитие и потребностите от умения на пазара на труда, както и относно правата и отговорностите на стажантите. Освен това социалните партньори могат да играят роля за по-успешното прилагане на рамката за качество на стажовете, по-специално чрез разработване и предоставяне на опростен и сбит образец на договор за стаж, предназначен по-конкретно за микропредприятията и съобразен с техните специфични цели. В Рамката за действия във връзка с младежката заетост, приета през юли 2013 г., европейските социални партньори отбелязаха намерението на Комисията да представи предложение за препоръка на Съвета в тази област и заявиха своята подкрепа за действията, предприети от държавите-членки за подобряване на качеството на стажовете.
- (14) Едно от предизвикателствата се състои в повишаването на трансграничната мобилност на стажантите в Съюза, така че да се спомогне за развитието на истински европейски пазар на труда. Съществуващите различия в нормативната уредба възпрепятстват развитието на трансграничната мобилност на стажантите. Освен това в някои случаи бе установено, че в редица държави-членки, приемащи стажанти, възникват административни и правни пречки пред трансграничната мобилност на стажантите. В това отношение е важна информацията за правото на стажантите на трансгранична мобилност, и по-специално за правата, включени в Директива 2004/38/ЕО⁽¹⁾. Чрез въвеждането на принципи и насоки, които да служат за еталон, рамката за качество на стажовете ще улесни и достъпа до международни стажове.
- (15) Разработването на рамка за качество на стажовете ще повиши прозрачността. Освен това то би могло да допринесе за разширяване на обхвата на EURES, така че да се включат в него и платените стажове, което ще улесни мобилността.
- (16) Програмите на държавите-членки за насърчване и предлагане на стажове могат да се ползват от финансовата подкрепа на европейските фондове. Освен това чрез инициативата за младежка заетост ще се подпомагат стажове в рамките на гаранцията за младежта, насочени към млади хора от районите на Съюза, които са най-сериозно засегнати от младежката безработица и са съфинансирани от Европейския социален фонд (ЕСФ) през периода 2014—2020 г. ЕСФ и инициативата за младежка заетост могат да се използват за повишаване на броя и качеството на стажантските програми в държавите-членки. Това може да включва участие в разходите за стажове, включително, при определени условия, осигуряване на част от издръжката. Освен това тези два инструмента могат да се използват за поемане на разходите за други форми на обучение, в които стажантите участват извън своя стаж, например езикови курсове.
- (17) Комисията постави началото на специална програма за осигуряване на техническа помощ по линия на ЕСФ, за да подпомогне държавите-членки при разработването на стажантски програми с подкрепата на ЕСФ. Тази програма за техническа помощ осигурява стратегически, оперативни и политически консултации на националните и регионалните органи, които планират разработването на нови стажантски програми, или модернизирването на съществуващи такива.
- (18) В своята резолюция относно структурирания диалог по въпросите на младежката заетост от май 2011 г. Съветът посочи, че е желателно да се създаде качествена рамка за стажове, за да се гарантира образователната стойност на подобен опит.
- (19) В заключенията на Съвета от 17 юни 2011 г., озаглавени Насърчаване на заетостта на младите хора с оглед на
- (¹) Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите-членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77)

постигането на целите на стратегията „Европа 2020“, Комисията се приканва да предоставя насоки относно условията за висококачествени стажове чрез качествена рамка за стажовете.

- (20) В своята резолюция „Към възстановяване и създаване на работни места“ от 14 юни 2012 г. Европейският парламент прикани Комисията да представи възможно най-скоро предложение за препоръка на Съвета за рамка за качеството на стажовете и да определи минимални стандарти в подкрепа на предлагането и разпространението на висококачествени стажове.
- (21) Европейският съвет от 28—29 юни 2012 г. прикани Комисията да проучи възможността за разширяване на обхвата на портала EURES, така че в него да се включат и стажовете.
- (22) В заключенията си от 13—14 декември 2012 г. Европейският съвет прикани Комисията в кратък срок да оформи окончателно рамката за качество на стажовете.
- (23) Като част от пакета мерки за младежката заетост от 6—7 декември 2012 г. Комисията започна консултация със социалните партньори относно рамка за качество на стажовете. В своите отговори социалните партньори в ЕС информираха Комисията, че не възнамеряват да започнат преговори за самостоятелно споразумение по силата на член 154 от ДФЕС.
- (24) На 27—28 юни 2013 г. Европейският съвет отново потвърди, че рамката за качество на стажовете следва да бъде въведена в началото на 2014 г.
- (25) Рамката за качество е важна отправна точка, за да се определи кое представлява висококачествено предлагане на стажове по смисъла на препоръката на Съвета за създаване на гаранция за младежта.
- (26) Съгласно годишния обзор на растежа за 2014 г. е важно да се улеснява преходът от училище към работа, по-специално чрез по-голям брой предложения за стажове или чиракуване с добро качество.
- (27) За целите на настоящата препоръка под „стаж“ се разбира ограничен период на трудова дейност, платена или не, който включва учебен аспект и аспект на обучение и има за цел придобиване на практически и професионален опит с оглед подобряване на пригодността за заетост и улесняване на прехода към редовна заетост.
- (28) Настоящата препоръка не включва стажове, които са част от учебни програми, от формално образование или професионално образование и обучение. Стажовете, чието съдържание се урежда от националното законодателство и чието преминаване е задължително изискване за достъп до дадена професия (напр. медицина, архитектура, и др.), не са включени в обхвата на настоящата препоръка.
- (29) С оглед на характера и целта на настоящата препоръка, тя не следва да бъде тълкувана като възпрепятстваща държавите-членки да запазят или създадат по-благоприятни разпоредби за стажантите от препоръчаните.

ПРЕПОРЪЧВА НА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ:

1. Да подобрят качеството на стажовете, по-специално по отношение на учебното съдържание и съдържанието на обучението и на условията на труд, с цел улесняване на прехода от учебната скамейка, безработицата или икономическата неактивност към пазара на труда посредством прилагането на практика на следните принципи за рамка за качество на стажовете:

Сключване на писмен договор за стаж

2. Да изискват стажовете да се основават на писмен договор, сключен в началото на стажа между стажанта и предлагашата стажа структура;
3. Да изискват в договорите за стаж да се посочват образователните цели, условията на труд, дали предлагашата стажа структура предоставя на стажанта издръжка или обезщетение, правата и задълженията на страните по договора съгласно приложимото право на ЕС и национално законодателство, както и продължителността на стажа, както е посочено в препоръки 4—12;

Учебни цели и цели на обучението

4. Да насърчават най-добрите практики по отношение на учебните цели и целите на обучението, за да се помогне на стажантите да придобият практически опит и подходящи умения; възлаганите на стажантите задачи следва да дават възможност за постигане на тези цели;
5. Да насърчават предлагашите стажове структури да определят наставник на стажанта, който да го насочва в изпълнението на възложените му задачи, да следи и оценява неговия/нейния напредък;

Условия на труд, приложими за стажантите

6. Да гарантират спазването на правата и условията на труд на стажантите съгласно приложимото право на ЕС и националното законодателство, включително ограниченията за максимална продължителност на седмичното работно време, минималната междудневна и седмична почивка и, когато е приложимо, минималния размер на отпуска;
7. Да насърчават предлагашите стажове структури да уточняват дали предлагат здравна осигуровка и застраховка в случай на злополука, както и отпуск по болест;
8. Да изискват в договорите за стаж да се пояснява дали се предлага издръжка или обезщетение и ако е така — в какъв размер;

Права и задължения

9. Да насърчават съответните страни да гарантират, че в договора за стаж се определят правата и задълженията на стажанта и на предлагашата стажа структура, включително когато е уместно, политиката ѝ за поверителност и притежаването от нея на права върху интелектуалната собственост;

Разумна продължителност

10. Да гарантират разумна продължителност на стажовете, които по принцип не трябва да надвишават шест месеца, освен когато по-голямата продължителност е обоснована, като се вземат предвид националните практики;

11. Да уточнят обстоятелствата и условията, при които даден стаж може да бъдат удължен или подновен след изтичане на първоначалния договор за стаж;
12. Да насърчават практиката в договора за стаж да се посочва, че и стажантът, и предлагашата стажа структура могат да го прекратят с писмено предизвестие със срок, съобразен с продължителността на стажа и със съответните национални практики;

Подходящо признаване на стажа

13. Да насърчават признаването и валидирането на знанията, уменията и способностите, придобити по време на стажа, и да насърчават предлагашите стажове структури да ги уос-
товеряват, въз основа на оценка, чрез сертификат;

Изисквания за прозрачност

14. Да насърчават предлагашите стажове структури да включват в своите известия и обяви за свободни места информация за условията на стажа, по-специално дали се предлага издръжка и/или обезщетение, както и здравна осигуровка и застраховка в случай на злополука; да насърчават предлагашите стажове структури да предоставят информация относно политиките за наемане на работа, включително относно дела на стажантите, наети през последните години;
15. Да насърчават службите по заетостта и други предоставящи професионално ориентиране структури, ако предоставят информация за стажове, да прилагат изискванията за прозрачност;

Трансгранични стажове

16. Да улесняват трансграничната мобилност на стажантите в рамките на Европейския съюз, *inter alia*, посредством изясняване на националната законодателна рамка за стажовете, установяване на ясни правила относно приемането и изпращането на стажанти от една държава-членка в друга и намаляване на административните формалности;
17. Да разгледат възможността за използване на мрежата EURES с разширен обхват и за обмен на информация за платени стажове чрез портала EURES;

Използване на европейските структурни и инвестиционни фондове

18. Да използват европейските структурни и инвестиционни фондове, и по-конкретно Европейския социален фонд и Европейския фонд за регионално развитие, през програмния период 2014—2020 г., и Инициативата за младежка заетост, когато е приложимо, за повишаване на броя и качеството на стажовете, включително посредством ефективни партньорски взаимоотношения с всички заинтересовани страни;

Прилагане на рамката за качество на стажовете

19. Да вземат подходящи мерки за прилагане на рамката за качество на стажовете възможно най-скоро;

20. Да предоставят информация на Комисията до края на 2015 г. относно мерките, предприети в съответствие с настоящата препоръка;

21. Да насърчават активното участие на социалните партньори в процеса на прилагане на рамката за качество на стажовете;

22. Да насърчават активното участие на службите по заетостта, учебните заведения и доставчиците на услуги в сферата на обучението в процеса на прилагане на рамката за качество на стажовете;

ОТБЕЛЯВА, ЧЕ КОМИСИЯТА ВЪЗНАМЕРЯВА ДА:

23. Насърчава тясното сътрудничество с държавите-членки, социалните партньори и останалите заинтересовани страни с оглед на прилагането без забавяне на настоящата препоръка;

24. Наблюдава, в сътрудничество с държавите-членки и по-специално чрез Комитета по заетостта, напредъка в прилагането на рамката за качество на стажовете в съответствие с настоящата препоръка и да анализира въздействието на прилаганите политики;

25. Докладва за напредъка в прилагането на настоящата препоръка въз основа на информацията, предоставена от държавите-членки;

26. Работи с държавите-членки, социалните партньори, службите по заетостта, младежките организации и организациите на стажантите и други заинтересовани страни с цел популяризиране на настоящата препоръка;

27. Насърчава и подпомага държавите-членки, включително чрез стимулиране на обмена на най-добри практики сред тях, да използват Европейския социален фонд и Европейския фонд за регионално развитие или други европейски фондове за програмния период 2014—2020 г. с цел повишаване на броя и качеството на стажовете;

28. Разглежда, заедно с държавите-членки, възможността за включване на платени стажове в обхвата на EURES и за създаване на уебстраница, посветена на националните законодателни рамки за стажовете.

Съставено в Брюксел на 10 март 2014 година.

За Съвета
Председател
I. VROUTSIS